

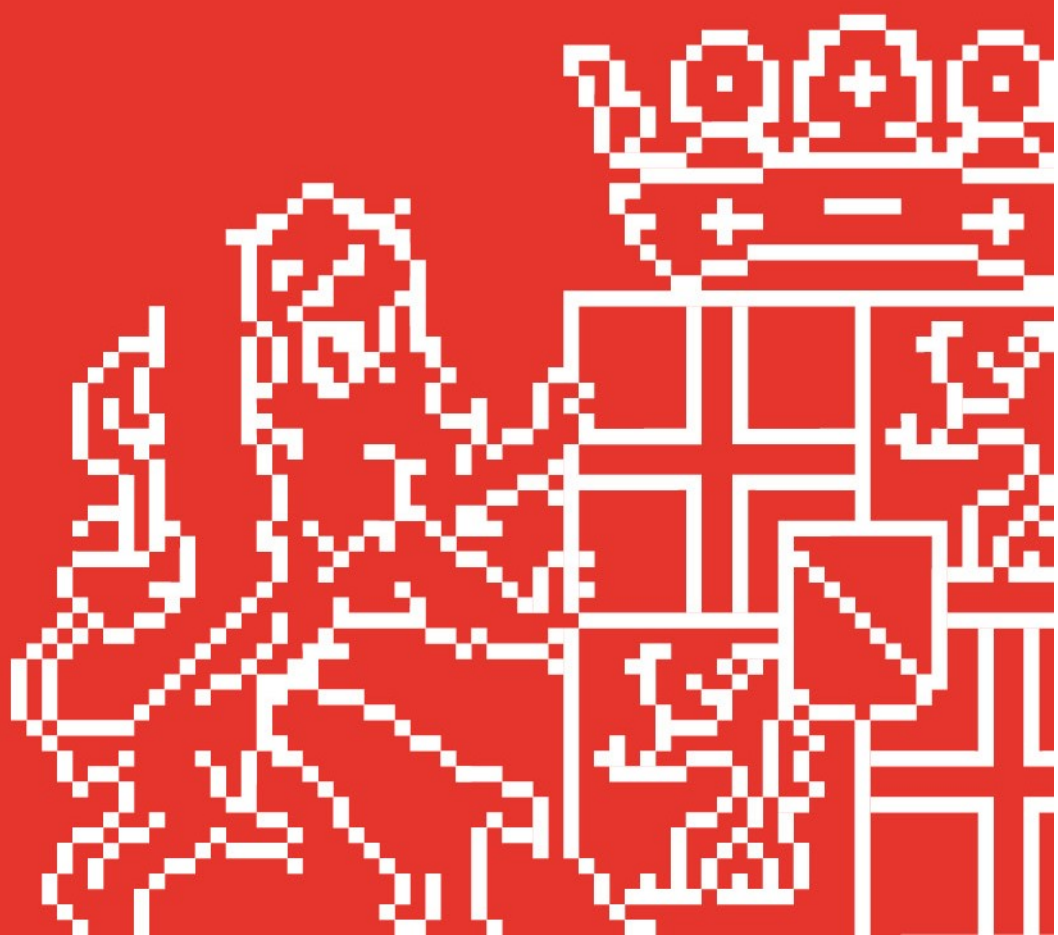

KERNNOTA WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING 2020

Publicatiedatum 13 oktober 2020

Status Concept

Referentienummer 82184AFB

Inhoudsopgave

0	Samenvatting.....	3
0.1	Weerstandscapaciteit.....	3
0.2	Risico's	3
0.3	Reserve Weerstandsvermogen	3
0.4	Kengetallen.....	3
1	Inleiding	4
1.1	Doel	4
1.2	Leeswijzer.....	4
2	Wettelijk kader	5
2.1	Weerstandscapaciteit.....	5
2.2	Risico's	5
2.3	Kengetallen financiële positie	5
3	Provinciaal kader	7
3.1	Weerstandsvermogen.....	7
3.1.1	Weerstandscapaciteit.....	7
3.1.2	Benodigd weerstandsvermogen.....	7
3.1.3	Aanwending weerstandsvermogen	7
3.2	Risico's	8
3.2.2	Risico's via verzekering.....	8
3.2.3	Risico's via regulier budget of voorziening	8
3.2.4	Risico's via weerstandsvermogen	8
3.3	Risicomanagement	9
3.4	Kengetallen financiële positie	10
3.4.1	Structurele exploitatieruimte.....	11
3.4.2	Solvabiliteitsratio	11
3.4.3	Belastingcapaciteit	11
3.4.3.1	Belastingcapaciteit opcenten MRB t.o.v. gemiddelde tarief van provincies	11
3.4.3.2	Belastingcapaciteit opcenten MRB t.o.v. wettelijk maximum tarief	12
3.4.4	Grondexploitatie.....	12
3.4.5	Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)	12
3.4.6	Ratio weerstandsvermogen	12

0 Samenvatting

De kernnota Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de volgende richtlijnen en uitgangspunten. De kernnota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2020 vormt tezamen met het Kader Integraal Risicomanagement 2020 de risicomanagement kaderstelling van de provincie Utrecht.

0.1 Weerstandscapaciteit

1. De weerstandscapaciteit bestaat uit de reserve weerstandsvermogen. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit reserve weerstandsvermogen en de saldireserve.
2. De structurele beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit opcenten motorrijtuigenbelasting (MRB).
3. Het risicomanagement wordt gefaciliteerd met een provinciebreed risicomanagement systeem.
4. De ratio weerstandsvermogen wordt berekend door de weerstandscapaciteit (reserve weerstandsvermogen) te delen door het benodigd weerstandsvermogen.
5. De ratio weerstandsvermogen van de provincie wordt als gezond gezien als de ratio weerstandsvermogen groter is dan 1,4.
6. Een zekerheidspercentage van 90% (landelijke norm) wordt aangehouden om met een hoge mate van zekerheid het benodigde weerstandsvermogen te bepalen.

0.2 Risico's

1. De risico's worden opgenomen in een provinciebreed risicomanagement systeem.
2. Het provinciebreed risicomanagementsysteem bevat onder meer: risico-omschrijving, risicocategorie, de waarschijnlijkheid, de te treffen beheersmaatregelen en het bruto- en nettobedrag.
3. Voor opname van het risico in de berekening van het benodigd weerstandsvermogen geldt een minimale omvang van € 100.000.
4. Risico's worden betrokken in de bepaling van de benodigde weerstandvermogen als de kans op voordoen < 50%.
5. Risico's worden via een verzekering afgedekt als een kosten/batenanalyse aantoont dat dit economisch de meest gunstige optie is of als de expertise van een verzekeraar vereist is.
6. Risico's worden via een regulier budget of voorziening afgedekt als de kans van voordoen $\geq 50\%$. Dit is aan de orde als er een verplichting bestaat, die leidt tot een uitstroom van middelen en waarvan de omvang is in te schatten.
7. Rapportage over de risico's via het weerstandsvermogen vindt plaats in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting en jaarrekening. In deze paragraaf wordt de top tien van de risico's opgenomen.

0.3 Reserve Weerstandsvermogen

1. De reserve weerstandsvermogen wordt ieder jaar bij de bestemming van het resultaat aangevuld of afgeroomd tot een afgerond bedrag van € 45 miljoen; of het dichtstbijzijnde lagere of hogere bedrag om te voldoen aan de bandbreedte van de ratio weerstandsvermogen, die ligt tussen de 1.4 en 2.0.

0.4 Kengetallen

1. Er gelden voor de financiële kengetallen signaalwaarden. De signaalwaarden geven in onderlinge samenhang een beeld over de weerbaarheid en flexibiliteit van de begroting en jaarrekening.
2. De financiële kengetallen hebben de status Gezond, Neutraal en Risicovol.

1 Inleiding

Dit hoofdstuk behandelt het doel en de leeswijzer.

1.1 Doel

Voor het beoordelen van de robuustheid van de financiële positie is inzicht nodig in de omvang van het beschikbare weerstandsvermogen en in de achtergronden van de risico's. Het inschatten van risico's is een activiteit die plaats- en tijdgebonden is. Het afgelopen decennium hebben vele risico's, in meerdere branches, tot schade geleid. Dit heeft geleid tot een doorontwikkeling van ons risicodenkraam.

Risico's zijn zowel van bestuurlijk belang als van bedrijfseconomisch belang omdat zij het bereiken van programmadoelstellingen in de weg kunnen staan of zelfs het zelfstandig functioneren van de provinciale organisatie kunnen bedreigen. Toch hoeven risico's niet uitsluitend negatief te worden ervaren: risico's helpen ook bij het inschatten van kansen en het inspelen op veranderingen.

Dit document gaat specifiek in op de **financiële** uitgangspunten en richtlijnen die gelden voor het weerstandsvermogen en het beheersen van risico's.

1.2 Leeswijzer

Het wettelijk kader voor het weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt in hoofdstuk 2 nader uitgewerkt. Doordat de risico's die provincies en gemeenten lopen verschillen, is het voor de wetgever niet mogelijk een algemene norm te stellen voor een goede relatie tussen het weerstandsvermogen en de risico's en de beoordeling van de financiële kengetallen. Die kengetallen zijn uitgewerkt in het provinciaal kader, in hoofdstuk 3. Een samenvatting van de kaders wordt aan het begin van deze nota als hoofdstuk 0 gepresenteerd.

2 Wettelijk kader

Het extern wettelijk kader bestaat uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Het BBV bepaalt dat beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten in de begroting in afzonderlijke paragrafen worden weergegeven. Het doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een beknopt overzicht. Sinds de invoering van het BBV worden decentrale overheden ook geacht op basis van die risico's hun (financiële) weerstandsvermogen te berekenen. De risico's en het weerstandsvermogen zijn opgenomen in de verplichte paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheer.

BBV artikel 11

De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a) De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- b) Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De paragraaf bevat ten minste:

- a) Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit.
- b) Een inventarisatie van de risico's.
- c) Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

2.1 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de reserve weerstandsvermogen. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de reserve weerstandsvermogen en de saldireserve.

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande beleidstaken.

2.2 Risico's

Risico's worden gedefinieerd als onzekerheden (positief of negatief) op het behalen van de doelstellingen van de provinciale organisatie. Positief staat voor kansen, gelegenheden. Negatief staat voor bedreigingen. Risico wordt ook geformuleerd als product van een gebeurtenis en de waarschijnlijkheid van optreden. Er worden drie typen risico's onderscheiden: omgevingsrisico's, beleidsrisico's en operationele risico's. Om risico's te identificeren en in te schatten wordt het risicobeoordelingsproces doorlopen. Uit het risicobeoordelingsproces komt naar voren hoe het risico moet worden afgedekt. Bijvoorbeeld via verzekeringen, regulier budget, voorzieningen of de reserve weerstandsvermogen.

2.3 Kengetallen financiële positie

De adviescommissie Vernieuwing BBV onder leiding van Depla heeft in 2014 geconcludeerd dat de financiële informatie die de Staten krijgt soms te technisch en complex is. De commissie doet in dat kader meerdere aanbevelingen waaronder het voorschrijven van specifieke kengetallen in het BBV. Deze kengetallen moeten Statenleden in staat stellen om snel(ler) inzicht te verkrijgen in de financiële situatie van provincie of gemeente.

Lange tijd lag bij decentrale overheden het accent uitsluitend op de begroting. Balans en vermogen speelde een ondergeschikte rol. De financiële positie van lagere overheden wordt de laatste tijd steeds belangrijker door het streven naar houdbare overheidsfinanciën (terugdringen schuldenlast en voldoen aan het EMU- saldo), grotere druk op doelmatigheid en een toename van taken en samenwerkingspartners. Horizontale sturing maakt inzicht hierin voor statenleden belangrijker.

De wetgever acht een algemene normering niet wenselijk omdat de kengetallen in samenhang moeten worden gezien en omdat het risicoprofiel van lagere overheden onderling verschilt. Hoe de kengetallen in relatie tot de financiële positie moeten worden beoordeeld, is voorbehouden aan de provincie. De beoordeling wordt dan ook in hoofdstuk 3 Provinciaal kader uitgewerkt.

Toevoeging BBV artikel 11

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat **ten minste**:

- d) Een kengetal voor de:
 - 1a. netto schuldquote
 - 1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - 2. solvabiliteitsratio
 - 3. grondexploitatie
 - 4. structurele exploitatieruimte
 - 5. belastingcapaciteit (tarief opcenten MRB t.o.v. gemiddeld tarief opcenten MRB provincies)

- e) een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De provincie Utrecht heeft twee kengetallen vrijwillig toegevoegd.

- 1. belastingcapaciteit (tarief opcenten MRB t.o.v. landelijk maximum tarief)
- 2. ratio weerstandsvermogen

3 Provinciaal kader

3.1 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de provincie Utrecht in staat is financieel gevolgen van risico's op te vangen zonder aantasting van bestaand beleid. De ratio weerstandsvermogen wordt bepaald door de reserve weerstandsvermogen af te zetten tegen het benodigde weerstandsvermogen. De definitie van de ratio weerstandsvermogen is conform de definitie in het Coalitieakkoord.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Reserve weerstandsvermogen}}{\text{Benodigde weerstandsvermogen}} \times 100\%$$

3.1.1 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de reserve weerstandsvermogen. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit reserve weerstandsvermogen en de saldireserve.

De berekening van de structurele weerstandscapaciteit is ruimer. Hierbij wordt de onbenutte belastingcapaciteit betrokken.

Stille reserves kunnen alleen bij de berekening worden opgenomen als het actief snel te verkopen is. Omdat het aanhouden van stille reserves gelieerd is aan een maatschappelijk doel en / of omdat voor deze goederen moeilijk een koper kan worden gevonden, worden deze zaken niet tot de weerstandscapaciteit gerekend.

3.1.2 Benodigd weerstandsvermogen

Het bepalen van het benodigd weerstandsvermogen wordt uitgevoerd met behulp van een Monte Carlo risicosimulatie in het provinciebreed risicomanagementsoftwarepakket. Een risicosimulatie heeft als uitgangspunt dat niet alle risico's zich tegelijk en in hun maximale omvang zullen voordoen. Het resultaat van de risicosimulatie is een kansdichtheidsfunctie die, gekoppeld aan een bepaald zekerheidspercentage, aangeeft hoeveel geld benodigd is om alle risico's af te dekken. Hoe meer zekerheid men wenst om risico's af te dekken, hoe hoger het benodigd weerstandsvermogen. De Provincie Utrecht houdt een zekerheidspercentage aan van 90% (landelijke norm).

3.1.3 Aanwending weerstandsvermogen

Wanneer de geïdentificeerde risico's zich ook daadwerkelijk voordoen, zal dit gevolgen hebben voor de financiële positie. Hiervoor gelden drie uitgangspunten:

1. Risico's waarvan de incidentele financiële gevolgen minder dan € 100.000 bedragen, worden niet als materieel beschouwd. Dit betekent dat de financiële gevolgen binnen de programmabudgetten moet worden opgevangen.
2. Voor zover de incidentele financiële gevolgen van een risico (= kans van optreden x impact) gedekt zijn door de reserve weerstandsvermogen, wordt deze reserve aangewend ter dekking van die financiële gevolgen als de bedreiging werkelijk optreedt.
3. Mochten de financiële gevolgen van een risico groter zijn dan de beschikbare reserve weerstandsvermogen, dan zal een beroep worden gedaan op de overige beschikbare weerstandscapaciteit (saldireserve).

De reserve weerstandsvermogen biedt in beginsel geen dekking voor financiële gevolgen van het zich voordoen van risico's die niet zijn opgenomen in het weerstandsvermogen.

3.2 Risico's

Per risico wordt onder meer de volgende risico informatie bepaald en gedocumenteerd in het provinciebreed risicomanagementsysteem.

- Omschrijving van de risico
- Risicogevolg (o.a. financieel, vertraging of imago)
- Risicocategorie
- De waarschijnlijkheid
- De te treffen beheersmaatregelen
- Bruto- en nettobedrag
- Relevant voor weerstandvermogen (ja/nee)

Voor de inschatting van de kans (waarschijnlijkheid) dat het risico zich voordoet, kan worden gekeken naar:

- Ervaringen uit het verleden: Heeft het risico zich al eens voorgedaan?
- Vertrouwdheid: Zijn de activiteiten al eerder gedaan?
- Omstandigheden: Onder welke condities treedt het risico op?
- Frequentie: Hoe vaak kan het risico voorkomen?
- Risicogevoeligheid in de tijd: Is er sprake van een stijging of daling?

3.2.2 Risico's via verzekering

Risico's kunnen worden afgedekt via verzekeringen. Hiervoor wordt gekozen als een kosten/batenanalyse aantoont dat dit economisch de meest gunstige optie is, of als de expertise van een verzekeraar benodigd is.

Verzekeringspolissen worden periodiek beoordeeld op gewenste dekking, premiestelling en eigen risico. De verzekeringen die qua premiewaarde boven de Europese aanbestedingsgrens liggen, worden in principe elke vier jaar Europees aanbesteed.

3.2.3 Risico's via regulier budget of voorziening

Als de inschatting is dat een kans van een risico groter is dan 50% wordt het risico opgenomen in het reguliere budget of in het geval van toekomstige verwachte uitgaven wordt dit verwerkt in een voorziening.

Bij het inschatten van die kans is het van belang te realiseren dat het BBV eisen stelt aan de vorming van een voorziening. In artikel 44 BBV is bepaald wanneer voorzieningen moeten worden gevormd. Het gaat om verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is maar redelijkerwijs is te schatten, dan wel om op balansdatum bestaande risico's van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. Hieruit zijn de volgende voorwaarden te destilleren:

3.2.4 Risico's via weerstandsvermogen

De risico's in het weerstandsvermogen worden opgenomen die niet beheersbaar zijn door verzekering door het vormen van een voorziening of regulier budget. De kans op voordoen van de risico is kleiner dan 50% in een situatie van:

Nog afwendbaar risico:

Als de toekomstige uitgaven kunnen worden voorkomen door een handeling in de toekomst waardoor geen verplichting bestaat tot het doen van die uitgaven in de toekomst.

Niet kwantificeerbaar risico:

Als het bedrag waarvoor de verplichting kan worden afgewikkeld niet met voldoende betrouwbaarheid kan worden vastgesteld.

Voor opname van risico's in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen geldt een minimumomvang van € 100.000.

Door opname van kansen in een provinciebreed risicomanagementsysteem worden kansen inzichtelijk gemaakt en benut.

De reserve weerstandsvermogen wordt ieder jaar bij de bestemming van het resultaat aangevuld of afgeroomd tot een afgerond bedrag van € 45 miljoen; of het dichtstbijzijnde lagere of hogere bedrag om te voldoen aan de bandbreedte van de ratio weerstandsvermogen, die ligt tussen de 1.4 en 2.0.

3.3 Risicomanagement

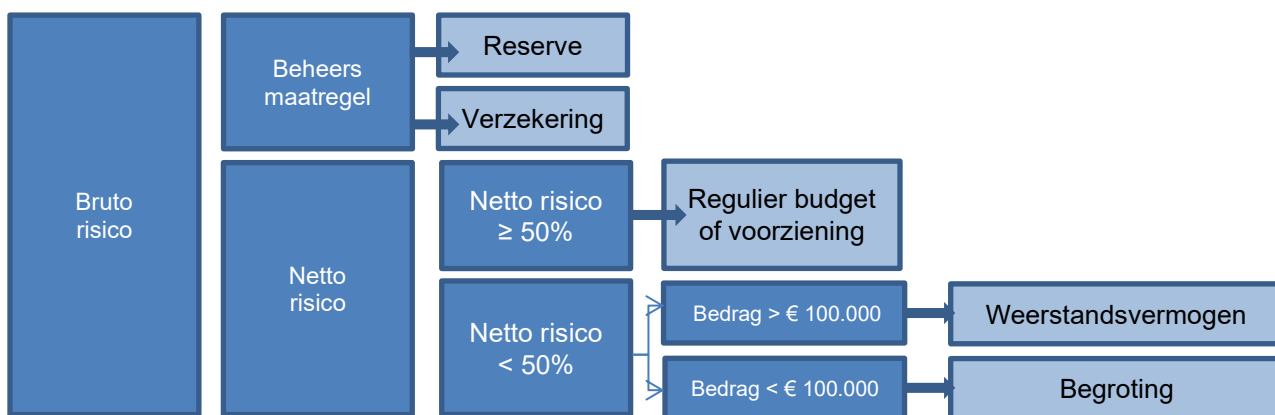
Het beoordelen van risico's is geen wetenschappelijke waarheidsvinding. Bij het identificeren van risico's is het van belang te beseffen dat de risicobeleving per individu sterk kan verschillen. Aspecten die de risicobeleving beïnvloeden zijn emotie, ervaring, opvattingen en intuïtie.

De geïdentificeerde risico's worden opgenomen in een provinciebreed risicomanagementsysteem. In de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheer wordt de top 10 van risico's en de top 3 van belangrijke wijzigingen ten opzichte van een vorige P&C product opgenomen en toegelicht.

Het beheersen van risico's houdt in het treffen van passende beheersingsmaatregelen. Deze maatregelen zijn in te delen in de volgende strategieën:

1. Vermijden: uitschakelen van het risico door de oorzaak weg te nemen.
2. Overdragen: overhevelen van het risico-eigendom door verzekeren, samenwerking met andere partijen, stoppen met zelf uitvoeren en in plaats daarvan uitbesteden.
3. Reduceren: verkleinen van de kans en de impact door het toepassen van een tegeneffect of schade beperkende maatregelen.
4. Accepteren: als laatste alternatief bestaat het aanvaarden van het risico.

Er is sprake van een bruto risico als een risico is geïdentificeerd en beoordeeld maar waarvoor nog geen beheersmaatregel is getroffen. Is er al wel een beheersmaatregel getroffen dan is er sprake van een netto risico. Het netto risico wordt vervolgens opgevangen door regulier budget of een voorziening, in de weerstand of in de begroting. Dit proces is schematisch weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Risicobeheersingsprocesschema

3.4 Kengetallen financiële positie

De adviescommissie Vernieuwing BBV onder leiding van Depla heeft in 2014 geconcludeerd dat de financiële informatie die de Staten krijgt soms te technisch en complex is. De commissie doet in dat kader meerdere aanbevelingen waaronder het voorschrijven van specifieke kengetallen in het BBV. Deze kengetallen moeten Staten- en Raadsleden in staat stellen om snel(ler) inzicht te verkrijgen in de financiële situatie van provincie of gemeente.

Het opnemen van kengetallen in de Begroting en Jaarrekening past in het streven naar meer transparantie. De kengetallen geven in combinatie met elkaar inzicht in de weerbaarheid en flexibiliteit van de Begroting en de Jaarrekening. Provinciale Staten worden in staat gesteld om gemakkelijker inzicht te verkrijgen in de financiële positie en over de baten en de lasten van de provincie. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die Provinciale Staten in hun beoordeling van de financiële positie moeten betrekken om daar een verantwoord oordeel over te kunnen geven. De kengetallen zullen volgens de commissie altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie van de provincie.

Bij de invoering van de kengetallen is door de wetgever een bewuste keuze gemaakt om geen norm op te leggen. Het Rijk hanteert dan ook geen norm bij haar financiële toezicht. Een kengetal, of de ontwikkeling van een kengetal, is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. De kengetallen hebben voor alle provincies in de rol van toezichthouder een signaleringswaarde. De kengetallen worden betrokken bij het verkrijgen van een completer inzicht in de financiële situatie en risicopositie van een gemeente. De provincies gebruiken gezamenlijk een tabel met signaalwaarden voor de verschillende kengetallen als hulpmiddel voor het beoordelen van de financiën van gemeenten. De provincie Utrecht gebruikt vanaf de begroting 2021 de onderstaande signaleringstabel voor de kwalificatie van een kengetal. De provincie Utrecht heeft in 2020 twee signaalwaarden toegevoegd aan de vijf verplichte kengetallen. De vrijwillige kengetallen zijn Belastingcapaciteit opcenten t.o.v. wettelijk maximum tarief en ratio Weerstandsvermogen.

	Kengetal	Gezond	Neutraal	Risicovol
A	Structurele exploitatieruimte	> 0%	0	< 0%
B	Solvabiliteit	> 50%	50% - 20%	< 20%
C1	Belastingcapaciteit opcenten t.o.v gemiddelde tarief van de provincies	< 95%	95% - 105%	> 105%
C2	Belastingcapaciteit opcenten t.o.v wettelijk maximum tarief	< 90%	90% - 95%	> 95%
D	Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
E	Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)	< 90%	90% - 130%	> 130%
F	Ratio Weerstandsvermogen	> 1,4	1 - 1,4	< 1

3.4.1 Structurele exploitatieruimte

De ratio Structurele exploitatieruimte geeft aan welke structurele ruimte de provincie heeft om de eigen lasten te dragen. Indien de structurele lasten worden gedekt door structurele baten is er sprake van materieel begrotingsevenwicht. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten biedt uiteraard meer flexibiliteit dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Hoofdrichtlijnen:

1. Baten en lasten die zich maximaal 3 jaar voordoen → Incidenteel
Baten en lasten die zich langer dan 3 jaar voordoen → Structureel
2. Onttrekkingen uit en stortingen in de reserves → Incidenteel

Op deze hoofdrichtlijn zijn onderstaande uitzonderingen van toepassing:

1. Meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt d.m.v. staten- en/of toekenningsbesluit* → Incidenteel
2. Onttrekkingen dekkingsreserves* → Structureel

* Dit geldt tevens voor de bijbehorende begrotingsposten op het programma.

$$\text{Structurele exploitatie Ruimte} = \frac{(\text{Totale structurele baten} - \text{totale structurele lasten}) + (\text{structurele onttrekkingen reserves} - \text{structurele toevoegingen reserves})}{\text{Totale baten exclusief mutatie reserves}} \times 100\%$$

3.4.2 Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft aan welk deel van het balanstotaal met eigen vermogen is gefinancierd. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten (art. 42 BBV).

$$\text{Solvabiliteitsratio} = \frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totaal vermogen}} \times 100\%$$

3.4.3 Belastingcapaciteit

3.4.3.1 Belastingcapaciteit opcenten MRB t.o.v. gemiddelde tarief van provincies

Deze ratio geeft aan hoe de belastingdruk in de provincie zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde tarief. Een provincie heeft de mogelijkheid de opcenten te verhogen tot het maximum zoals dat door het rijk wordt bepaald. Dit kengetal zegt dus niets over de beschikbaarheid van de structurele weerstandscapaciteit.

$$\text{Belastingcapaciteit t.o.v. gemiddelde tarief opcenten provincies} = \frac{\text{Totaalbedrag opcenten motorrijtuigenbelasting}}{\text{Landelijk gemiddelde bedrag (t - 1)}} \times 100\%$$

3.4.3.2. Belastingcapaciteit opcenten MRB t.o.v. wettelijk maximum tarief

Deze ratio geeft aan hoe de belastingdruk in de provincie zich verhoudt ten opzichte van het wettelijk maximum tarief. Het onbenutte deel van deze belastingcapaciteit geeft aan of de begroting en jaarrekening structureel weerbaar en flexibel is.

$$\text{Belastingcapaciteit = t.o.v. wettelijk maximum} = \frac{\text{Tarief opcenten provincie Utrecht}}{\text{Wettelijk maximum tarief opcenten}} \times 100\%$$

3.4.4 Grondexploitatie

De ratio Grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Grote voorraden bouwgrond kunnen het beeld van netto schuldquote vertekenen. De provincie kan immers risico's lopen met betrekking tot de waardeontwikkeling van gronden.

$$\text{Grondexploitatie =} = \frac{\text{Niet in exploitatie genomen gronden + bouwgrond in exploitatie}}{\text{Totale inkomsten exclusief mutatie reserves}} \times 100\%$$

3.4.5 Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie

$$\text{Netto schuldquote =} = \frac{\text{vaste schulden + netto vlottende schulden+ overlopende passiva) – (FVA (artikel 36 d,e,f,g) + uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar + liquide middelen + overlopende activa)}}{\text{Totale inkomsten exclusief mutatie reserves}} \times 100\%$$

$$\text{Netto schuldquote = Gecorrigeerd met verstrekte leningen} = \frac{\text{vaste schulden + netto vlottende schulden+ overlopende passiva) – (FVA (artikel 36 b,c,d,e,f,g) + uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar + liquide middelen + overlopende activa)}}{\text{Totale inkomsten exclusief mutatie reserves}} \times 100\%$$

3.4.6. Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de provincie Utrecht in staat is financieel nadelige gevolgen van risico's op te vangen zonder aantasting van bestaand beleid. De ratio weerstandsvermogen wordt bepaald door de reserve weerstandsvermogen af te zetten tegen de benodigde weerstandsvermogen. De definitie van de ratio weerstandsvermogen is conform de definitie in het Coalitieakkoord.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen =} = \frac{\text{Reserve Weerstandsvermogen}}{\text{Benodigde weerstandsvermogen}} \times 100\%$$